

◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5, Abonnementspris kr 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23 743 Redaktøren privat 14 161 Redaksjonssekretæren privat 10 695 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dager fra 10—4. Utbetalinger kun mandag kl. 3—4.

INNHold: Lourdes - „Mythus des XX Jahrhunderts“ - „All right, father!“ - Bokanmeldelser - Våre brukte frimerker - Vatikanets radioutsender - Herhjemme - og derute - Innsamlingsliste.

Lourdes et brev fra Pave Pius XI.

Den hellige Fader sendte i begynnelsen av januar et brev til biskoppen av Lourdes. Dette brev som senere er blitt offentliggjort i «Osservatore Romano» er et mektig ledd i det fredsarbeide, som paven har tatt op og ført videre etter de samme linjer som blev stukket ut av hans store forgjengere — og vi bringer det derfor in extenso. Ikke minst fordi det samtidig gir alle katolikker direktiver for på hvilken måte vi best kan slutte jubileumsåret av. Valfarten som omtales i brevet skal være sist i april. Brevet lyder som følger:

Pave Pius til sin ærverdige broder Peter Gerlier, biskop av Tarbes og Lourdes.

Ærverdige broder,
hilsen og apostolisk velsignelse.

For den beredvillighet og iver, som De har utvist overfor den plan, som våre elskede sønner, den til vår sorg nylig avdøde kardinal Francis Bourne og kardinal Jean Verdier, erkebiskop av Paris, har fått ideen til og fremsatt forslag om, kan vi ikke noksom rose Dem. Som bekjent går planen ut på å holde en tre dagers offentlig gudstjeneste i april måned ved den uplettede undfanne jomfru Marias grotte i Lourdes og la disse gudstjenester forme sig som hellige messeofre som i tre døgn frembæres uavbrudt til minne om menneskeslektens forløsning som omfatter hele jordekretsen.

En verdigere og mere passende avslutning på minnetiden for de 1900 år kan ikke tenkes. Ti selv om de

gaver som skyldes Frelserens hellige virke hernede er mange og store så er det den hellige Eukaristi, som er det kristne livs midtpunkt og hovedkilde. På ublodig vis foreviger den det store blodige offer på Golgata — og den menneskelige tanke formår ikke å forestille sig en større velgjerning, et mere uttømmende bevis på Guds makt og barmhjertighet enn den.

Og nu da det er gått 1900 år siden denne store gave bør alle kristne med forhøiet andakt betrakte det Allershelligste sakrament. Ti det veld av nåde som strømmer ut fra dette sakrament skyller sjelen ren for pletter, soner synden og letter alle sorger og bekymringer når bare de betros til Kristus, som vil hjelpe oss å vinne himmelen.

Vi håper nu at katolikker fra alle land — hvis det er mulig — vil begi sig til Lourdes og der i tro og kjærlighet uten hensyn til den nasjonale forskjell forenes til et brodersamfund som i brennende andakt vil opsende ydmyke bønner til barmhjertighetens Fader og trøstens Gud og som vil påkalle den jomfruelige Gudsmors forbønn og hjelp — hun som var fritatt for arvesynden.

Vi er av den formening at det er efter Guds forsyns styre at denne hellige tid hvori vi høitideligholder minnet om slektens forløsning faller sammen med 75-årsjubileet for begivenhetene ved Lourdes da vår guddommelige Frelser mor åpenbarte sig synlig for oss. Vi trenger i våre dager som kanskje aldri før til all den hjelp som bønn til Gud kan skaffe oss fra ham. Starter, nasjoner og hele det menneskelige samfund trenger

denne hjelp, ti de ulykker som vi alle lider under i denne tid er tunge og smertefulle og fremtiden fyller oss med uro og angst. Men tungest og smerteligst er det å se menneskene vende tilbake til hedensk livsanskuelse, og leve sitt liv helt motsatt det som Jesus Kristus har lært oss.

Det er sikkert at det er menneskenes uforbederlige hovmot som leder til den meste synd og straffen over dem synes å være uundgåelig. Til stor smerte for vårt faderhjerter må vi oppleve at man ikke mer kan anvende de mest effektive botemidler for alle de ulykker som tårner sig op om oss fordi man glemmer Gud, ringeakter hans bud og ikke anroper ham om bistand — idet man tror å kunde la sig lede av sin egen forstand og energi uten å vite at man da stoler på noe som ikke holder og at man da forgjeves arbeider på å sikre fred og velferd.

Men derfor vil alle vi som stoler på vår kristne religion og finner vår kraft i troen på Gud, søke frelse for den lidende menneskeslekt gjennom innerlig bønn til ham hvorfra ene frelsen kommer. Vi vil at det nu også under den forestående tre dagers høitid i Lourdes skal bedes og alle de hellige messeofre skal frembæres for alle de gode formål som vi nevnte da vi utvidet det store ekstraordinære jubileum til å omfatte hele jorden: at den politiske spenning må utløses, at alle uoverensstemmelser må ryddes av veien, og at rolige forhold overalt må bringe ekte kristen fred til glede for den enkelte, statene og nasjonene. Den fred som Kristi ved sin fødsel bragte verden og som englenes sang forkynte — den fred som han ved sin opstandelse fra de døde skjenket disiplene og som han ved sin himmelfart etterlot oss alle. Og det er vår inntrengende bønn at den uplettede rene jomfru, som ved Guds kraft stadig utvirker de store mirakler i Lourdes også nu vil høre alle de ydmyke bønner som fra dette sted vil stige op, og gå i forbønn for oss hos sin sønn så der endelig kan opnåes lykkelige tider for det forpinte menneskesamfund. Måtte derved sannhetens og godhetens lys atter skinne inn i forblindede hjerter og navnlig stråle for dem som nu åpenlyst roser sig av å være Guds fiender — måtte derved alle de søkende og alle de som er faret vill bli ført inn eller tilbake på den rette vei — måtte derved alle vegne Kirken bli tilstedet den nødvendige frihet og måtte derved enighet og lykke blomstre op mellom menneskene!

Vi nærer det håp at dette gledelige resultat kan opnåes fordi vi vet, at de menn som skal lede dette foretagende gjør det med forenede krefter og etter felles overveielser. Med den største omsorg er alt nu for-

beredt således, at det blir mulig for mange troende fra mange land å kunne gi møte i Lourdes og delta i høitidelighetene. Og dessuten akter man også å oppfordre alle kristne til under sine biskopers ledelse åndelig å slutte sig til denne tre dages andakt i Lourdes ved å frembære det eukaristiske offer og holde særlige andakter på samme tid hver på sitt sted, i sitt bispedømme. I de dager vil altså hele den katolske verden med en stemme og med ett hjerte fra solens oppgang til dens nedgang løfte sine hender op til Gud for ved hans helligste mor å nedbe barmhjertighet, fred og frelse over hele jorden. Et syn så storslagent at det gir oss lov til å håpe på lykkeligere tider. Vi ser allerede med åndens øie dette storslagne syn som er himmelen verdig og det fyller oss med himmelsk trøst så vi favner det med hjertet fylt av glede. Også fordi det bringer tanken hen på profeten Malakias — da han i Guds kraft så inn i fremtiden og hørte Gud selv tale således: «fra solens oppgang til dens nedgang er mitt navn stort blandt folkene og alle steder ofres der og frembæres der mitt navn et rent spiseoffer.»

Vel skjer jo dette daglig over hele verden på grunn av at dag og natt skifter forskjellig — men vi er sikker på at på de forestående dager vil det skje med en brennende kjærlighet som vil kunde sette alt i lue.

Ja — verden som nu er splittet mellom motsatte interesser og sønderrives av jordisk streben etter egoistisk fordel vil få se, at alle kristne slutter sig sammen til en stor familie og i en tro og en bønn ber Gud om nåde for de falne, fred for de forsakte, trøst for de bedrøvede, brød for de sultne og en frelsens havn for alle dem som nu flakker fredløse om.

Idet vi nu håper dette full av glede og fortrøstning vil vi ønske at I må høste megen lønn for eders arbeid, idet vi navnlig ønsker at de troendes kjærlighet og andakt til det allerhelligste Sakrament må bli styrket og forøket ved de forestående høitideligheter.

Men inntil da skal den apostoliske velsignelse være eder et bevis på vår faderlige kjærlighet og på himlens nåde. Derfor lyser vi av et elskende hjerte denne velsignelse over Dem, ærverdige broder, og over alle dem som ofrer denne plan sin interesse og sine krefter — i første rekke vår elskede sønn kardinal Jean Verdier, erkebiskop av Paris — og over alle dem som med fromt sinnelag deltar i disse bededage.

Gitt i Rom, ved Sankt Peter, den 10. januar 1935 i vårt Pontifikats 13. år.

Pave Pius XI.

„Mythus des XX Jahrhunderts“ En orientering i Alfred Rosenbergs bok.

Man skal ikke ha beskjeftiget sig lenge med de religiøse forhold i Tyskland før man støter på Alfred Rosenberg og hans berømte — og ikke så ganske lite beryktede bok «Mythus des XX. Jahrhunderts». En bok som praktisk talt i store kretser har avløst bibelen og som tillike er Kirkens og kristendommens bitreste motstander og er blitt et slags program for nazistene — skjønt forfatteren selv sier i forordet, at den ikke må opfattes som annet enn hans personlige bekjennelse. Men i belysning av det faktum, at boken allerede har et oplag av over 200,000 eksemplarer og at den legges til grunn for nasjonalsosialistenes undervisningskursus og at den er påbudt innført i alle skole- og folkebiblioteker, er det forståelig at den ikke kan betraktes som et privatanliggende men mer og mer blir det strategiske punkt hvorom kampen står og som katolikkene må ofre mest oppmerksomhet.

Rosenberg er den store forkynner av «blod og rase». Livsanskuelse og religion er etter hans mening kun et produkt av raseinnstilling — og blandt alle raser er den nordiske den edleste og mest menneskeverdige. Han avviser helt det kristne Gudsbegrep og Treenigheten og setter op mot dette en slags panteisme, ifølge hvilken Gud er idenisk med den menneskelige sjel — eller kulminerer i den. Kristus var en fremragende personlighet antagelig av ikke-jødisk herkomst — men man må vel vite å skjelne mellom den Kristus som *virkelig* har eksistert og den Kristusskikkelse, som presteskabet i tidens løp har forkynt og som har vært og er et utmerket fundament for deres maktbegjær. Denne Kristus er en myte, utsprunget av de nordasiatiske, jødiske og afrikanske livsforhold og denne myte har gjort Jesus verdensberømt. Rosenberg tar helt avstand fra Kirken, ti den er en trussel mot den germanske ånd. Paven er intet annet enn en «medisinmann» som misbruker publikum med avlat, relikvier og undergjørende ting på samme måte som hans kolleger hos hottentottene. Da arvesynden forkastes — ti Homers helte, de gamle ariske indere og Tacitus' germanere erkjente ingen synd! — blir naturligvis også kristendommens forløsnings- og nådelære fornektet. Rosenberg setter altså en nasjonal tro, utsprunget av «blod og rase» istedenfor den universelle kristendom, åpenbart av Gud — han setter selvforherligelse op mot synd- og forløsningsideen og han vil at menneskene skal støtte sig til rasens naturlige sundhet og kraft istedetfor til den overnaturlige nåde.

Selvfølgelig må han derfor også forkaste reformasjonens ide om den til bunns fordervede menneskenatur og

tillegge menneskets naturlige evner og positive utviklingsmuligheter en meget stor betydning. Selvfølgelig påpeker han og fremhever sterkt verdier som fedreland, hjem, blodets bånd o. l. som han stiller op mot den av jødernes rotløshet i høi grad impregnerte «Asfaltintellektualisme» som livsfjernt og helt udemokratisk nu brer sig i aviser, bøker og på universitetenes lærestoler. Selvfølgelig blir bestemte rase- og eugeniske synsmåter sterkt betonet av ham og satt op mot marxismens ensidige forsorgspolitik, som ofte har fremmet ansvarsløsheten og usundheten på bekostning av de sunde og ansvarsbevisste samfunnsborgere. Men ett er å fremheve og betone noe i sig selv berettiget — et annet er å kjempe for dette som noe så absolutt, at det medfører fornektelse og forfølgelse av menneskehetens største verdier.

Fra katolsk hold er det gitt, at Rosenbergs teologisk-metafysiske teser må møtes med en like så fullstendig avvisning som hans kirkehistoriske betraktninger, hvis kilder er den mest tendensiøse litteratur som finnes: Grünwedel, «Pfaffenspiegel», Hoensbroech. Denne avvisning antar rett forskjellige former i de forskjellige presseorganer. Prinsipielt vil det være ønskelig om alle motargumenter kunde være alvorlig videnskapelig begrunnet og fremsatt slik at de alltid kunne befinne sig på det høie åndelige nivå som ene er kristendommen verdig. Mønstergyldig er således en artikkel i «Germania» som vi her bringer et utdrag av fordi den orienterer utmerket i de spørsmål som nu optrar en stor del av det tyske folks tanker og følelser.

«Germania» skriver at man alltid i sin bedømmelse av «Mythus» må skjelne mellom bokens hensikt og det som begrunner denne hensikt. Boken forsøker å fundamentere sine ideer med et helt system av tilsynelatende fornuftige bedømmelser av historiske fakta. Det er imidlertid i forfatterens egen ånd at man prøver disse bedømmelser for å se, om de virkelig hviler på objektivitet overfor de historiske fakta, og at man virkelig undersøker om de historiske fakta er opstillet slik at de *sammen* avgir et korrekt helhetsbillede — i forfatteren ønsker sikkert ikke at man skal anta *hans* meninger ved an slags tvangshypnose uten å opgjøre sig sin *egen* mening. Men — slik som «Mythus» nu foreligger er dens historiske del så angripelig og delvis så sannhetskrenkende at det er vanskelig å ta dens videnskapelige begrunnelse helt alvorlig.

Bladet henviser derpå til et skrift som er utkommet på de tyske biskopers foranledning: «Studien zum Mythus des XX Jahrhunderts», og hvori alle Rosenbergs historiske unøiaktigheter påvises og gjendrives. —

Gjensidige

Norges eldste livstorsikrings-
og livrenteselskap
Stiftet 1847.

I sin bestrebelse for å gi sin nye anskuelse av Vest-Europas historie — som ene hvilende på rase — den videst mulige ramme har han selvfølgelig måttet se mere på de store linjer enn på enkelthetene — men det er ikke tillitvekkende når det viser sig at ingen av hans påstander stemmer overens med de tilgjengelige og stadfestede historiske fakta eller med de resultater, som den ansvarsbevisste historievitenskap er kommet til. At kristendommen ikke stammer fra mindreverdige raser er vel til overflod bevist av selve den kristne kulturs utvikling — og at den overhodet ikke stammer fra mennesket selv viser vel best av alt jødernes historie i det gamle Testamente, hvor Herren ofte måtte tukte dem hårdt når de falt fra monoteismen. Dette er en historisk kjensgjerning — og selv om man benekter selve begrepet: en treenig Gud så kan man ikke benekte at mange mennesker av de forskjelligste raser og deriblandt nettop germanerne av det reneste ariske blod har holdt fast ved denne tro skjønt den ikke er etter menneskelige mål og art. Og følgelig kan man ikke avfeie med en håndbevegelse den *mulighet* at Gud kan ha åpenbart sig — og bare ut fra denne *mulighet* har den kristne livsanskuelse krav på å bli tatt alvorlig og ikke bli behandlet respektløst og overlegent.

Man kan således ikke som Rosenberg fremstille det kristne Gudsbegrep som en stivnet død monoteisme overfor «Mythus'» levende panteisme uten at man samtidig også vier dets *levende kjærlighetsinnhold* et inngående studium. Man kan ikke ensidig tale om Guds vrede uten å tale om Guds kjærlighet. «Germania» fremfører det ene bevis på det annet for den Rosenbergske ensidighet som til tider har et nesten perfid anstrøk hvorved det er vanskelig å føre en virkelig fruktbar diskusjon med ham om disse ting. Man må dessuten alltid erindre den kjensgjerning, at det er ved den overnaturlige åpenbaring Gud har vist oss at han taler, fører og styrer, og at dette derfor kun kan optas av den overnaturlig påvirkede tro. Derfor er det umulig for *mennesker* å overføre troens innhold til Rosenberg — det kan kun den Helligånd.

Men med disse forutsetninger, hvad kan der så overhodet drøftes med Alfred Rosenberg? Hval vil han?

Hvad er han uttrykk for? Hvad personifiserer *han* av tidens lengsel? Jo, Rosenberg er den første som har søkt å gi menneskene *en ny mytereligion* istedetfor kristendommen — han er den første som i praksis har omsatt en Nietzches, en Chamberlains, en Stefan Georges teorier og ideverden. Alle disse ser i «Blod og Rase» livets vitale makter, folkets reelle livskraft og løfter derfor «blod og rase» op til å være et symbol. Disse folkets biologiske og åndelige livskrefter samler nu Rosenberg til kamp mot alle «livssvekkende» tendenser, og det vantro menneske vil i mytene finne et nytt holdepunkt for sitt arbeid i menneskenes, folkets og statens tjeneste.

Det er klart at Rosenberg i og for sig er ærlig og mener det ærlig og virkelig drives av ekte sorg og bekymring for det tyske folks skjebne. Denne hans ærlighet og ekthet er på sett og vis en basis for at man overhodet kan drøfte saken med ham. Men når der blir spørsmål om botemidlene for denne sorg og bekymring må katolikkene helt skille lag med ham og hans tilhengere — ikke fordi *vår* sorg og bekymring er mindre og krever mindre for å bli stilnet, men fordi vi i blodets og rasens mythus ser et altfor svakt støttepunkt for vårt liv. Ti den er og blir en fiksjon — «menneskemakter» som Skriften sier — og kan ikke erstatte den levende Gud. Selv om denne mythus kan være en slags hjelpekonstruksjon for den som ikke mener ikke å kunne tro på en levende Gud så er det dog en historisk erfaring, at ingen jordisk verdi, til hvilken man foruten rasen også må regne familie, folk, stat, sundhet, kunst m. m., kan bevare den rette samfundsorden eller fremme det rette samfundsliv når den ikke støtter sig til en transcendental høyeste enhet, til Gud selv.

Rosenberg vil i sin «Mythus» som sagt gi det 20de århundrede noe som kan erstatte all annen tro. Og han har nådd å avgi et rystende bevis for hvor utilstrekkelige midler et *menneske* råder over når han vil legge grunnlaget for en ny religion. Det er kun ubegripelig at boken stadig kan glede sig ved regjeringens beskyttelse.

Kirken har som bekjent satt Rosenbergs verk på Index over forbudte bøker.

„All right, father!“

Fra «Schön. Zukunft» tillater vi oss å låne følgende artikkel av erkeabbed dr. Petrus Klotz, O.S.B. (Meran) fordi den gir et annet billed av amerikansk mentalitet enn det vi er vant med.

«All right, father!» Med disse ord avverget amerikaneren prestens takk idet, han samtidig trykket hans hånd så det gjorde ondt langt inn i den. Få ord — store handlinger!

Krigen var slutt og atter kom menneskelige følelser til sin rett. Mennesket opdaget atter mennesket — den store politikk mistet sin interesse og alle hjalp til med å læge sårene. Særlig i U. S. A. ,som jo også hadde hørt til våre fiender viste der sig mange utslag av den edleste vilje til å hjelpe. Og våren 1920 sendte kardinal Piffli mig derover. I Vesten skulde jeg plukke *den* kristne Caritas' skjønneste frukter for Wiens sultne barn.

Den tid jeg oplevet der hører til mitt livs vakreste minner. Vel måtte jeg gjennomgå store legemlige an-

strengelser, men samtidig hadde jeg fullt op av sjelelige gleder. Hvor varm om hjertet blir jeg ikke når jeg tenker på disse innsamlingstokter skjønt det nu ofte smerter mig å tenke på den nød og de kriser, som i øieblikket har rammet Amerika og særlig vært og er følelig for farmerne i vesten. Ti nettop disse farmere utviste den største iver for å hjelpe oss — og vel vet vi at de sportstrenede amerikanere med sin hårde skole i livets omskiftelser atter snart vil være på høiden, men i øieblikket sukker de tungt under krisens byrder.

Men den gangen bilte jeg fra kirke til kirke. Allesteder skildret jeg først forholdene i Wien og dernest gikk jeg selv fra benk til benk og kollekterte — og det var en lyst å se og høre, hvorledes dollarsvelsignelsen haglet ned i min kurv. Ofte måtte jeg skifte og ta en ny kurv fordi jeg ikke orket å bære mer ad gangen. Og så behendig og målbevisst som de tunge mynter kunde flyve hen over hodene og selv over min skulder og så dale ned i sitt bestemmelsessted —! «Hallo, fader!» ropte en munter stemme ofte bak mig når jeg hadde oversett en gammel farmer med bakkenbarter eller gjeteskjegg. Og imellem snedde stille og fint med en koselig småknittren ti-, tyve-, ja hundredollarssedler ned i kurven og innimellem en lynstråle av ekte gullmynter. Det var virkelig en stor glede altsammen og jeg var lykkelig over stadig å kunne sende kardinalen store summer til det utsultede Wien. Og det beste var nesten at jeg aldri så noe surt eller grettent eller motvillig ansikt men overalt kun møtte den glade giver som Herren jo som bekjent elsker. Mangen gang så jeg tårer glimte i øinene når jeg fortalte at en krittstrek på gulvet i et værelse var det eneste skille mellom to barnerike familier og at spebarn blev svøpt i gammelt avis-papir istedet for babytøi.

Også sogneprestene var glede — de talte efter om det innkomne kunde la sig høre og rundet ofte summen av når de skulde sende den avsted for mig. Ofte var det den reneste veddekamp mellom nabokirkene om det edle championat på godgjørenhetens område — skjønt alle menighetene selv sørget for og oprettholdt kirke og kirkegård, skole og gamlehjem, hospital og fattighjelpen. Men her i det utskrekne «business»land var offer-sinn og handledyktig troskraft alltid å finne — her i det beryktede «business»land, levet ånden fra de første kristnes tid! Og når jeg forsøkte å takke så kom det straks: «all right, father!» hvorpå man tendte sin pipe i største ro og mak.

Ofte gikk jeg om hverdagene på husbesøk med sognepresten. En kveld kom vi nokså sent til en kjøbmann. Alle i huset hadde lagt sig. Dersom dette nu var hendt i Europa så var sikkert både jeg selv og mine papirsvøpte Wienerbarn blitt kjørt på porten. Men ikke slik her: «all right, father!» Mannen kom sig ut av sengen, fant frem til bukselommen og trykket oss en 10-dollar-seddel i hånden.

Engang kom jeg inn til en blikkenslagerfamilie. De bodde i den ytterste fattigdom i en liten hytte og jeg

følte nærmest trang til å gi dem noe. Men jeg kunde ikke såre den gode familie — og mannen fant 5 nikkelpenger op av vestelommen som han fordelte mellem familiemedlemmene så de tre barn fikk en hver og han og hans kone hver sin. Så sa han kjærlig til den minste som satt på morens arm: «Tony, gi fader den. — Du vet det er til de stakkars barn!» Og skjønt den bitre nød lyste ut av alt og alle så kom en efter en de 5 nikkemynter i min hånd og den siste fikk jeg av faren selv med et så varmt og kjærlig: «all right, father» at jeg følte tårene brenne i mine øine.

En annen gang sa en gammel farmer: «ja, østerrikerne og tyskerne har jo hjulpet oss før» og da jeg ba om forklaring på disse ord hørte jeg, at for mange årtier siden da der hadde hersket nødstilstand i Amerika var der blitt foretatt store organiserte innsamlinger i de to nevnte land, og dette hadde mottagerne i takknemlig erindring.

Kun en eneste gang blev jeg skuffet. Selv hunden vilde ikke la mig komme forbi — og i porten viste det sig sig langt om lenge en mørk bister skikkelse som efter å ha hørt mitt ærend brølte til mig: «La tyskerne først gi de belgiske barn deres øine og hender tilbake!» Porten slo hardt i, hunden knurret atter og jeg forlot stedet og gikk til naboen.

Hele ladninger av klær og skotøi innløp også — og det var bare vakre, rene ting som hopet sig op foran mig. I mitt hovedkvarter hos benediklinerne i St. John's, Minnesota, pakket munkene under abbedens ledelse alle gavene i kjempestore kasser. Et pust fra den skjønneste middelalder lå over hele arbeidet og jeg følte det som disse unge muntre menn i sine sorte kutter slo på mitt hjerte med sine hammere når de lukket kassene. Men da jeg takket dem hørte jeg det nu så velkjente, beskjedne: «all right, father!»

Meget pussig og rørende fant vi blandt klærne. For å ta et eksempel lå der en seddel med påskrift. «Den som får denne kåpe beskrive til mig. Den har tilhørt min kjære mor.» Ofte lå der penger i lommene. Nesten alle vedla sine adresser og jeg vet om flere velsignelsesrike korrespondanser som har utviklet sig på denne basis.

En søndag aften da jeg efter å ha talt og preket 5 ganger i løpet av denne dag på møter og gudstjenester vilde gå til hvile kom det bud fra et nærliggende kvinnekloster at jeg måtte komme derover og benytte den gunstige anledning. Tohundre kvinner var nemlig samlet der til exerzitier og vilde gjerne høre om Wienerbarna. Altså — det 6. foredrag. Jeg gikk derover, tok Rochett og Stola på, og gikk inn i kirken og presenterte mig for de tohundre: «Mine kjære damer —» hvad var det? Jeg kunde ikke få et eneste ord over lebene, fikk kvelningsfornemmelse i halsen, alt hvirvlet om mig og jeg trodde jeg skulde falle. Noen damer ilte til, men den dominikanerpater som ledet exerzitiene, hadde allerede grepet mig, førte mig inn i sakristiet, satte mig på en stol og fuktet min panne og tinner. Så gikk han

ut i kirken, sa noen inntrengende ord til de forskrekkede og grepne damer og forestod så innsamlingen i mitt sted. Det blev relativt den største kollekt jeg hadde hatt. Pateren bragte mig den med ordene: «All right, father!» Det er sikkert den vakreste og mest inntrengende preken De har holdt i Deres liv! Kort og godt! Nu, kort var den i allfall, bare *tre* ord! Og gode var dens frukter. Få ord — store handlinger!

BOKANMELDELSER.

Arne Fjellbu: «Den kristne tro». (Gyldendal, Norsk Forlag.)

Pastor Arne Fjellbu, som tidligere har utgitt to bøker, «Sjelesorg» og «Den kristne moral» har nylig sendt ut nok en bok, som han kaller «Den kristne tro». Det er en kort fremstilling av kristentroen, slik den nyeste retning innenfor statskirken ser den, og den er nærmest beregnet på undervisningen i gymnasiene. Uten tvil har pastor Fjellbu med stort alvor og opriktig god vilje gått til sitt arbeid. Boken bærer preg av hans store kunnskaper på det teologiske område, — kunnskaper man ikke alltid finner hos dem som skriver om disse emner, bl. a. citerer han ikke sjelden Thomas fra Aquino, vår store katolske teolog. Men boken lider av en meget alvorlig svakhet. Tiltross for forfatterens store klarhet i fremstillingen, er allikevel det standpunkt han inntar overfor det fundamentale i kristendommen uklart og vaklende. Mest slår denne uklarhet oss imøte i kapitlene om Gudsbevisene. Dem har han øiensynlig ikke evnet å trenge tilbunns i. De beviser på en allmechtig evig Guds eksistens, som først filosofer som Platon, Aristoteles og Cicero nevner og som Paulus utvilsomt siden er inne på i sitt brev til romerne — som kristne filosofer og teologer med enstemmighet har godtatt og som i nutiden hele den gamle katolske læremyndighet også går god for, de avferdiger han på en temmelig lettvinnt måte.

«Det er helt umulig å bevise Guds tilværelse for dem som ikke tror på Gud,» sier han. Man kan da med rette spørre: Kan pastor Fjellbu overhodet bevise for noe menneske noen- som helst ting når vedkommende ikke vil tro? Men for et normalt menneske, med forstanden opladt og med viljen rede til å godta det forstanden sier ham, må Gudsbevisene være av avgjørende betydning. Det er svært lettvinnt for pastor Fjellbu å si: «Vi kan bare gå ut fra satsen: enhver ting må ha sin årsak, for å se at beviset ikke kan gjennomføres, for da måtte jo også Gud ha sin årsak.» Tvertimot. Nettop fordi vi erkjenner årsaksvirkningene i den synlige verden, og fordi sund fornuft sier oss, at alle de synlige ting ikke er av sig selv men på en eller annen har mottatt sin eksistens annetsteds fra — at de altså har mottatt det: å være — peker hen på en urgrunn, som er av sig selv og i sig selv, som er sin egen eksistens, evig, uforgjengelig og uforanderlig. Og denne urgrunn som er den første og essentielle årsak til alle ting (og fremdeles virker i alle ting) er det vi kaller Gud. Godtar vi ikke de logiske Gudsbeviser må hele kristendommen komme til å henge i luften, hvad derfor også bokens fremstilling gjør.

«Den kristne kan ikke akseptere noen psykologisk forklaring for hvordan troen oppstår,» sier pastor Fjellbu på et an-

net sted, «likeså litt som han kan bygge sin tro på Gud på teoretiske beviser. Vår tro oppstår og lever på grunn av Guds søken etter oss, av Guds ønske om å komme i samfund med oss. Ikke nedenfra og opover finner troen veien, men ovenfra-nedover skapes troen i våre hjerter.» Dette lyder meget vakkert og inneholder den sannhet at til syvende og sist er det selvsagt bare Gud selv som kan gi oss troen, i likhet med enhver annen gave. Men hvorfor en slik falsk, selvopgivende ydmyghet? Enn om vi lot den fare og forutsatte et både-og, — at både nedenfra og ovenfra skal troen komme. Hele menneskelivet er jo en samvirken mellom Guds nåde og menneskets utnyttelse av de evner Gud på rent naturlig vis har nedlagt i det. Det er derfor naturlig å mene at troen også er en forstandssak som vi kan komme til ved egen tenkning, ved egne refleksjoner og ved antagelsen av Gudsbevisene som rasjonell basis for vår tro. Vi utelukker ikke derved Guds virken i oss, men vi bruker bare den evne Gud har gitt oss: vår sunde fornuft. For også den må vel ha sin plass i troens husholdning — eller hvad?

Det er umulig i en anmeldelse å gå nærmere inn på andre av bokens detaljer. Det her nevnte får være nok til å gi katolske lesere en orientering.

Man må utvilsomt glede sig over at en slik lærebok er fremkommet. Kanskje kan derved den vilkårlighet som hersker med hensyn til religionsundervisningen i våre høiere skolers gymnasieklasser i noen grad minske. Boken maner utvilsomt til ettertanke og dypere tenkning. Og det er vi katolske kristne de siste til å ville beklage.

H. K. Bergwitz.

Anselm Schott, O. S. B.: «Das vollständige Römische Messbuch, lateinisch und deutsch.» Utgitt av Beuroner-munker. (Herder & Co., Freiburg i Br.)

Erkeabbediet Beuron, dette hovedsete for liturgisk kunst, har på Herders forlag utsendt en ny utgave — den fjerde — av sin berømte «Grosse Schott»: den fullstendige messebok med latinsk og tysk tekst. Blandt alle de åtte forskjellige utgaver av de såkalte Schott-messebøker er denne den pulæreste — og i de femti år som er gått siden pater Anselm Schott innsendte til Herder manuskriptet til den første messebok for lægfolket efter Maredsous-benediktinernes «Missel des fidèles's» forbilled, har millioner og atter millioner av mennesker benyttet hans bøker, som har satt dem istand til å følge den hellige Messes gang med Kirkens egne ord. — Beuroner-munkene har lagt megen kjærlighet og omsorg i denne nye utgave. Den tyske tekst er blitt grundig revidert og lagt ennu tettere op til den latinske tekst enn før. Beundringsverdig må den tekniske side av utgaven sies å være løst. Det er et typografisk mesterstykk å få 1500 sider samlet i en bok som bare er 2,5 cm. tykk og særdeles bekvem av format og vekt. Papiret er tynt men samtidig behagelig fast og — meget viktig! — helt raslefritt og ty-pene står klart og tydelig med kunstferdige initialer og tiltalende sats. Et vakkert titelbilled i farvetrykk samt et tillegg som inneholder et Kyriale for menigheten med 18 koralmesser i gregorianske noter og en velvalgt samling privat-

bønner til bruk ved komunionen forhøier bokens verdi, som også støttes av en smakfull og praktisk innbinding. Når dertil kommer dens relativt billige pris: Rm. 9,80 er det selvsagt at den må anbefales på det varmeste til alle tysktalende katolikker!

E. D.—V.

Våre brukte frimerker.

Vi har mottatt følgende:

Drammen 15. febr. 1935.

Til redaksjonen for «St. Olav».

Takk for de tilsendte frimerker. Jeg har igjen fornøielsen vedlagt å sende kr. 10.00 til fond for St. Olav. (Motto: for solgte Holbergmerker og tjenestemerker, pastor Rottier, Drammen.)

Det er morsomt å se hvordan man hjelper fra alle kanter, selv fra Sverige, Finnland, Schweitz, Amerika og England, — takket være St. Olavs reklame.

Men mange forstår enda ikke at det kan lønne sig å sende mig almindelige brukte norske merker. Alt kan omsettes, både almindelige norske merker og utenlandske merker. Og så vet mine snilde leverandører ofte ikke at merkene ikke bør flåes av konvolutten men helst må klippes av med en liten kant av konvolutten utenom merket.

Det vilde være snildt av Dem, hvis De engang vilde fortelle det i St. Olav! Bare alle hjelper til vil frimerkskrap-handelen nok kunne bidra til å øke fondet og virkeliggjøre det ideal som «Han Presten» fra Bergen arbeider for.

Med vennlig hilsen.

Deres i Herren forbundne

Aug. Rottier.

Vatikanets radiosender.

På alle hverdager kl. 20 utsender Vatikanet meddelelser på forskjellige sprog. Bølgelengden er som bekjent 50,26 meter. Sprogene fordeler sig således:

Mandag: italiensk — tirsdag: engelsk — onsdag: spansk — torsdag: fransk — fredag: tysk — lørdag: polsk.

Herhjemme: —

Se annonsen om FELLESBASAREN paa 3dje omslagsside!

Følg dens innbydelse — !!

Ikke en men mange ganger — !!!

OSLO. — St. Olav's og St. Halvard's foreninger av St. Olavsforbundet åpnet søndag 17. ds. sin fellesbasar i foreningslokalet Akersveien 5. Mange dagers arbeid var gått forut — både komiteens met inn og vakte udelt glede og takknemlighet. medlemmer og de som skulde besøge underholdningen hadde hatt sine kvelder full optatt med de fornødne forberedelser. Men alt strevet fikk sin første belønning i form av ualmindelig mange store og vakre gaver som fra alle kanter strømmet inn og vakte udelt glede og

takknemlighet. Vi kan forsikre at gleden og takknemligheten ikke vil bli mindre hos dem som er så heldig å vinne en av gjenstandene! — Allerede første aften var lokalet på det nærmeste fullt da sognepresten mgr. Irgens åpnet basaren og ønsket velkommen. Loddtagningen begynte umiddelbart etter og det raslet pent og hyggelig på alle skålene — en meget opmuntrende lyd etter sogneprestens redegjørelse for alt det som var blitt kjøpt for forrige basars utbytte. — Etter at hans høiærværdighet biskopen hadde innfunnet sig sammen med flere geistlige, hvoriblandt bemerkedes pater Toll som opholdt sig her på tibakereisen til sitt hjemland etter års opofrende arbeid heroppe, gikk teppet tilside for en særdeles underholdende forestilling, spillet med liv og lyst av et lite utvalg blandt våre flinkeste amatører som også høstet stort og velfortjent bifall. Med takk må også nevnes at sceneinstruktør Kristoffer Grøndahl velvilligst hadde stillet sig til disposisjon og vært tilstede under noen prøver hvor de optredende hadde høstet megen utbytte av hans store kunstneriske og scenetekniske erfaring på instruksjonens vanskelige arbeidsfelt. — Etter forestillingens slutt var der atter loddsalg, mens mange tydde ut i den hyggelige kafé og etablerte selskapielig samvær til felles glede. — Meningen med disse linjer er altså: å opfordre alle — store og små — til å unde sig selv ikke en men mange hyggelige kveldsstunder i den tid basaren skal holdes oppe. Som man vil se av programmet på tredje omslagsside er dette både innholdsrikt og avvekslende — mens formålet stadig er det samme: å støtte den «katolske aksjon» som St. Olavsforbundet så vakkert representerer her i vårt land. I dette tilfelle er det jo menighetene her i Oslo det gjelder — men på de enkelte ledds trivsel beror jo det heles vel.

BERGEN. — I år er det 35 år siden den katolske ungdomsforening i Bergen Ora et Labora blev stiftet, idet den blev stiftet den 2. februar 1900 av pastor E. A. Wang. I den anledning blev der holdt jubileumsfest hvortil også de eldre medlemmer var innbudt. At de alle som en mottok innbydelsen viser at de ikke har glemt de mange, hyggelige stunder de har tilbragt i foreningen. Før festen blev der holdt en tre dagers retrett for foreningens medlemmer. Denne retrett blev ledet av pater Hol, som viste oss det kristne ideal i Kristus, St. Franciskus av Assisi og i den irske arbeider Mathew Talbot. — Festen blev holdt søndag 10. februar efter andakten. Om morgenen var der felleskomunion for nuværende og tidligere medlemmer. Etter fellesfrokosten blev endel nye medlemmer optatt. Høimessen blev frembåret for foreningen, og dennes geistlige rådgiver talte i dagens anledning om den kristnes plikter med hensyn til sjelens liv

Fra „Ora et Labora“s jubileumsfest, Bergen

og foreningslivet. — Efter andakten samlet medlemmene sig i festlokalet som var vakker dekorert for anledningen. Særlig var stifterens billede pent pyntet med en krans av grønt. Bordet var også festlig med grønt og lys. Efterat medlemmene var ønsket velkommen, blev festtalen holdt av pater Hol. Efter festtalen blev foreningsavisen Ulrikken oplest. Den inneholdt interessante minnestykker om Ora et Labora's direktører ned gjennom tiden. I en vakker og enkel tale minnet herr Bjarne Johannesen de avdøde. Så gikk man til bords. Her blev det også holdt en rekke taler, bl. a. for kongen og fedrelandet, for paven, Bergen, menigheten og sognepresten og for de eldre medlemmer. Efter maten var der oplesning av gamle Bergenshistorier og av festnummeret av Ulrikken. Stemningen var hele tiden den beste og kulminerte da neste post på programmet, den høitidelige ordenspromosjon, fant sted. Der blev utdelt ordner til eldre så vel som yngre medlemmer som ved en eller annen svakhet eller egenskap hadde gjort sig særlig fortjent til det. Festen var i alle deler vellykket og vil stå som et rikt minne for livet for dem som deltok i den. — I 35 år har Ora et Labora i Bergen bestått, — måtte den ennu bestå i mange år til vel-signelse for medlemmene, menigheten og kirken.

Frithjof Blytt.

HAUGESUND. — I «Haugesunds Dagblad» for 9. ds. leser vi: «Den katolske menighet i Haugesund åpnet igår eftermiddag en liturgisk utstilling i forbindelse med basar i forsamlingslokalet bak kirken. — Utstillingen er av stor interesse enten man nu er innstillet for eller imot katolisismen. Den gir nemlig et godt utsnitt av de gamle kirkelige symboler som den katolske kirke har holdt ved like siden de første kristnes dager. Utstillingen fyller et helt værelse i lokalet, og det interessante er at det meste av de utstilte gjenstander er i bruk ved den katolske gudstjeneste. Noen få ting er for anledningen kommet fra menighetene i Stavanger og Bergen, men det meste tilhører kirken her i byen. Det er jo en kjent ting at den katolske kirke legger en meget større vekt på ceremoniellet enn vi gjør i den protestantiske kirke. For de fleste av oss nordboer virker det muligens for sterkt i retning av effekt, men nektes kan det ikke at der er mer stemning over en katolsk gudstjeneste enn over en protestantisk, nettop fordi der legges så sterk vekt på form og utstyr. — De utstilte ting er som arbeider betraktet usedvanlig vakker utført, det meste i søm. De vidner om både stor dyktighet og en enestående tålmodighet fra utøvernes side.»

T.

KRISTIANSAND S. — Den 31. januar 1935 var de fleste av Kristiansands menighets damer forsamlet i prestegården efter vennlig innbydelse til selskapielig samvær hos hans høierverdighet Monsignore Kjelstrup. — Herr pastor Diedrich og moder Lawrence samt to søstre gledet oss også ved sitt nærvær. — Der blev besluttet stiftet en ny katolsk kvinneforening. — Da den forhenværende St. Elisabethforening var gått inn besluttet man å la den nye forening få et nytt navn og nye statutter, selv om den kom til å bestå av tidligere St. Elisabethmedlemmer. Der blev valgt to styremedlemmer, formann frk. Caspara Kilb og sekretær Marguerite Berg. Deretter blev den nye lille forening døpt: Sankta Sunnivalaget efter vår norske helgen. Ved 10,30-tiden gikk hver til sitt, efter en meget hyggelig aften og enige om å møtes igjen om 14 dager. — På et senere møte blev de nye statutter fremlagt som var sanksjonert av Hans Høierverdighet Biskop Mangers. Måtte nu Sankta Sunnivalaget innfri de forhåpninger som stilles til det og bli en støtte for vårt menighetsliv.

M. B.

— og derute:

ISLAND. — I den katolske kirke i Reykjavik er der blitt avsløret en byste av Islands siste store martyrbiskop Jon

Arason. Den apostoliske vikar på Island, biskop Meulenberg holdt minnetalen.

FRANKRIKE. — Erkebiskopen av Bordeaux, kardinal Andrieu er avgått ved døden i den høie alder av 86 år. Biskop av Marseille siden 1901 blev mgr. Andrieu i 1907 utnevnt til kardinal og det følgende år til erkebiskop av Bordeaux. Her utfoldet han en meget omfattende aktivitet for å gjenreise og reorganisere alt det som var blitt ødelagt siden kirken i 1905 blev berøvet enhver statsstøtte. Mest bekjent vil dog kardinal Andrieu være for sin optreden mot «Action Françaises» ukristelige filosofi, en optreden som straks blev støttet av Pave Pius XI.

KJØBENHAVN. — Et stort ungdomsmøte er blitt holdt i «Grundtvigs hus» under ledelse av pater P. Nøsen. Festen fant sted på St. Ansgars fødselsdag den 3. februar og innleddes med at pater Nøsen hilste Ansgars efterfølger biskop Brems hjertelig velkommen blandt de unge som hadde fylt hele det mektige lokale. Dernest gav pater O. Ballin en livfull og interessant beskrivelse av den belgiske «Jocisme», dette store katolske ungdomsforbund hvis «begeistring, offervilje og kampiver» er en innflytelsesrik faktor i det belgiske samfund. Efter musikalsk underholdning talte malerinnen Birgitte West om vitenskap og tro hvorpå biskop Brems, hilst med jubel, holdt en manende tale om de unges ansvar idet han pointerte at det var «det ridderlige sinnelag overfor Gud og mennesker» som det kom an på. Biskopen gav de unge mange praktiske råd og vink og hele møtet formet sig som en storslagen demonstrasjon av dansk katolsk ungdoms begeistring for sin hellige sak.

AFRIKA. — Efter den offisielle statistikk i «Catholic Directory for South Afrika» finnes der i dette land 71,405 europeiske og 270,136 innfødte katolikker. Dertil kommer 102,053 katolske indianere og negre og 45,509 katekumener. — Hele Sydafrikas befolkning teller 9,481,502 mennesker, hvoriblandt 1,904,281 europeere med 617 katolske prester. 400 kirker er for europeer og 474 kirker er bygget blandt de innfødte.

Innsamlingen

til fond for „St. Olav“.

«Å vinne lesere for en katolsk avis — er arbeid i Herrens vingård.»

K. L. Kråkenes, Fana	kr.	5.00
Annae	«	2.00
For solgte Holbergmerker og tjenestemerker, pastor Rottier, Drammen	«	10.00
En konvertitt	«	1.00
«Februar»	«	2.00
Generaldirektør Rosasco, Bergen	«	50.00

Ialt kr. 70.00

Ialt innkommet kr. 9,843.00.

Alle bidrag, selv de minste mottas fremdeles med den største takknemlighet.